

arnes

Bralna pismenost digitalnega domorodca

Tomaž Zupančič, OŠ Bistrica

Mreža znanja 2021, od 23. do 30. novembra

Digitalni domorodec (John Perry Barlow)

oseba, ki se je rodila ali odraščala v času digitalne tehnologije in je zaradi tega domača z elektrono, internetom že od otroških let.

Vs.

digitalni imigrant (*se je adaptiral*)
in **digitalni begunec** (*se izmika tehnologiji*)

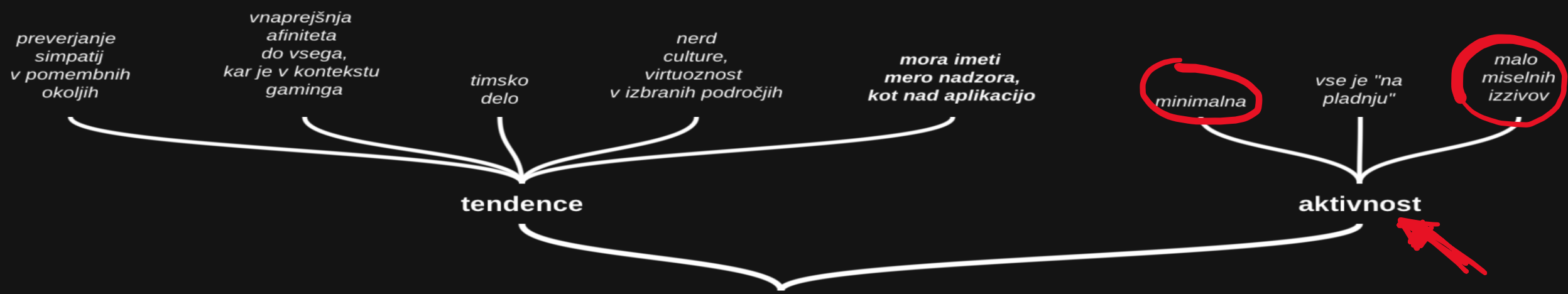

Ilustracija stanja z anekdoto

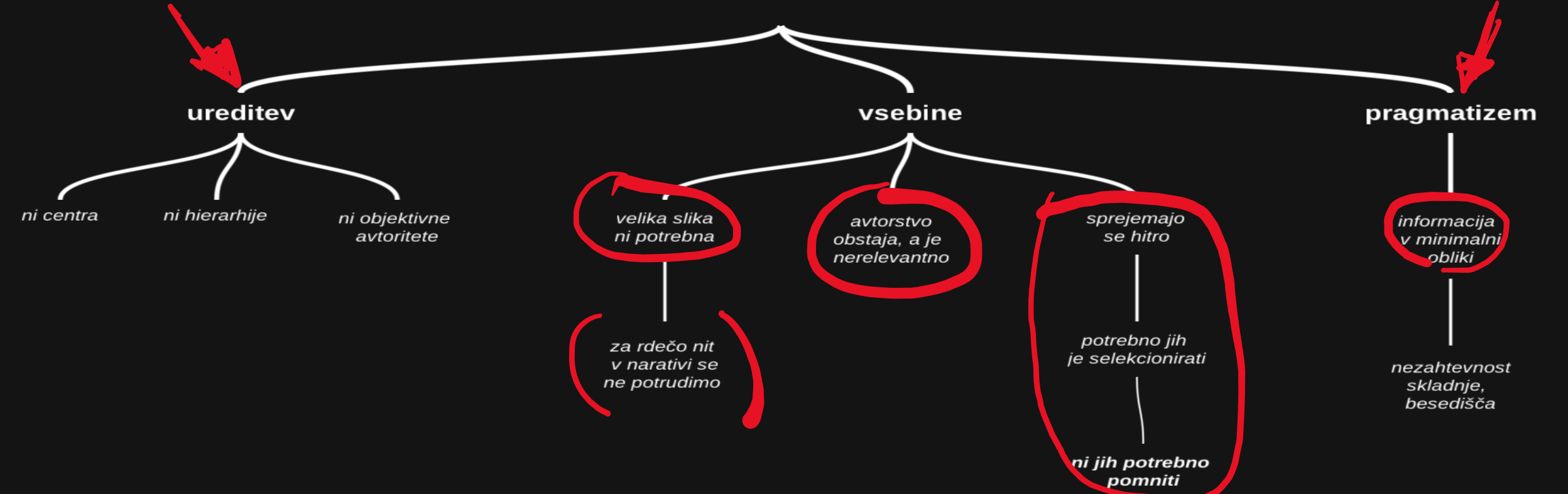
■ Hiat 1995—2015
čas pedagoškega nedohajanja

↓
Selitev branja
neumetnostnih besedil

Internetnega bralca je
vzgojil internet sam.

Domorodčev internetni vidik sveta

Zakaj je zdaj pravi čas za proaktivnost pedagogov?

- Proakcija, ne reakcija
- Tendenca popolne digitalizacije
- (vključno s šolo)
- vidna je operativna, **delujoča vizija digitalne šole prihodnosti**
- „Vtis“ digitalne kompetentnosti proti realnemu stanju
- Radikalni vpliv modernih medijev in orodij na mišljenje

Ugotovitve stavangerske deklaracije

- Bralno razumevanje se slabša.
- Besedila na internetu, s katerimi so v stiku mladi, so publicistična, slaba publicistična in pogovorna.
- Zato je branje na internetu selektivno, brez fokusa, brez poglobljenosti. To se prenaša tudi v analogni svet.
- To branje poraja fragmentarno razumevanje.
- Najslabše je razumevanje in branje neumetnostnih besedil na internetu (!?)
- Učne strategije in pripomočke je potrebno prilagoditi novemu mediju
- Potrebno je razviti vodila za rabo digitalnih tehnologij.

Stavangerska „sodba“

- »Na področju izobraževanja to pomeni uvedbo empirično vrednotenega učenja digitalne pismenosti (= učenja **izbiranja, iskanja, kritičnega vrednotenja in integriranja informacij**, dostopnih s pomočjo digitalne tehnologije).«
- Ali ni to že pristojnost predmeta Računalništvo in informatika?

= šola naj nauči spet
misliti, ko bereš!

Konflikt z dinozavri hierarhičnega sveta in linearnih besedil

- „Črno na belem“
- linearnost
- Status avtoritet
- Sistematičnost, hierarhičnost znanja, njegova kumulativnost
- memoriranje
- Slaba posledica vsega tega: nekreativni odnos do znanja na nižjih taksonomskih ravneh

Še dandanes lahko v šoli nekatere predmete učimo s skoraj popolnim ignoriranjem digitalnih orodij.

Mc Nulty (2020): Bloomove digitalne kompetence

6 • dizajniraj, animiraj, napiši, posnemi, programiraj, prezentiraj, konstruiraj ... s pomočjo aplikacij, programov; igray inteligentne, kreativne igre; razvij pristop; prilagodi delovanje

5 • presočaj / napovej na podlagi kriterijev, oceni, kritično komentiraj, moderiraj, izrazi stališče, napovej, filtriraj, vrednoti socialno, interakcijo v medijih, napravi mem

4 • izvedi anketo, povzemaj, preišči, naredi miselni vzorec, uporabi digitalno analitiko

3 • editiranje (urejanje vsebin), posnemanje dizajna in sloga, prispevki in bloganje o svojih raziskovanjih, izrazi z emojijem, hashtagom, krajšavo

2 • poimenuj, kategoriziraj, združi vsebine v dokumente, shrani v zaznamke, "sledí"

1 • poišči s ključno besedo, označi, kopiraj, razporedi, shrani, daj v alineje, identificiraj

Sive cone dozdevne digitalne kompetence oz. nekompetence

Dokler se pouk digitalnih kompetenc in upoštevanje stopenj zahtevnosti ne vključi v UN, je digitalna šola še vedno v povojih. Vedno bomo v dvomih:

- Ali ima učenec dovolj digitalnih kompetenc in znanja, da uresniči vašo nalogo?
- Kaj če ima digitalne kompetence, šolskega znanja pa ne?
- **... kako naj ocenimo izdelek, katerega digitalni del se v bistvu ne more oceniti??**
- Kaj pa učitelj, je gotovo tudi digitalno najkompetentnejši „v razredu“?

ORGANIZATORJI GA VABI!

VABLJENI
NA SOLSKI
PUSTEN
PLES

MASKE

OBVEZNE

16.2.2021, MALA TELOVADNICA

včasih sem mislil, da ne bo še več besedilnih vrs
out here we are

medmet in členek v 9. razredu

Županova
Micka: Anže
izve, da bi moral
z Micko bolj
nežno ravnati.

... da bi ji moral
reči, da je ravna
kot smreka

... da na
njihovih licih
rožice cveto

... da Kupid sedi
v njihovih očeh in
ven strelja

učitelji

normalne aplikacije
ki jih že vsi poznamo
in uporabljamo

učitelji

ZOOM

Ivan Cankar: Črtice 😞

JAZ: VSE PETICE BOM IMEL

UČITELJ

OČE

RAVNATELJ

UČITELJICA

imgflip.com

Učitelj: Ste
naredili domačo nalogo?

Učenci

imgflip.com

Predlogi posameznih predmetnih fokusov v digitalnem svetu

Jezikoslovni, družboslovni predmeti:

- specializiranost za ključne besede (search engine; nadpomenke, sopomenke, podpomenke)
- uporaba slovarjev, arhivov, svetovalnic, aplikacij za miselne vzorce, sinteza celotne slike, anketna statistika, prezentacije podatkov

Naravoslovni

- Simulacije, matematična orodja, pisanje programov za 3d printer, CNC ...

Viri in literatura

- Tomaž Zupančič, „K načrtanju meja ti. ‚smiselne rabe tehnologije‘ v šoli“. Bilten IX. mednarodne konference IZZIVI IN TEŽAVE SODOBNE DRUŽBE, 2021, e-knjiga.
- Niall McNulty, »Bloom's digital taxonomy, A reference guide for teachers.« HH Books, 2020, e-knjiga.
- https://ereadcost.eu/wp-content/uploads/2019/02/Deklaracija_iz_Stavangerja_o-prihodnosti_branja_SI.pdf
- A. Mangen, J.-L. Velay, »Digitizing literacy: reflections on the haptics of writing,« The National Centre for Reading Education and Research, University of Stavanger; Mediterranean Institute for Cognitive Neuroscience, CNRS, Université de la Méditerranée, Marseille. Dosegljivo 22. 6. 2021 na: <https://www.intechopen.com/books/advances-in-haptics/digitizing-literacy-reflections-on-the-haptics-of-writing>